

СЕНАТ УХВАЛИВ ЗЛУЧИТИ БОЄВІ СИЛИ АМЕРИКИ

Вашингтон, 9 липня. — Загальним голосуванням, без окремого числення поодиноких голосів, сенат прийняв сьогодні законопроект, щоб злучити всі боєві сили Злучених Держав під проводом одного секретаря краївої безпеки. Бил має назву „Акт про оборону краю з 1947". Тому, що над ним ішла дискусія довгий час і тому, що республіканська більшість поставила його на календар праці між такими білами, що „мусять бути прийняті", нема сумніву, що палата репрезентантів прийме його подавляючою більшістю голосів. Бил підтримує президент, отже його сторонники піддержують справу, коли вона появиться в палаті цими днями.

СИЛЬНА ПІДТРИМКА ДЛЯ НОВОЇ ІМІГРАЦІЇ

Вашингтон. — Могутні організації заявили за ухвалу законопроекту Стратона, щоб допустити до Злучених Держав 400,000 скитальників з Європи. Речники департаменту праці, представники Краєвої Конференції Католицької Добродійності, Жидівські й Католицькі Ветерани прислали свої заяви, що підтримують бил. Крім цього конгресменам роздають копію заяви Філіппа Морая, предсідника Конгресу Промислових Організацій, за допущення нових іммігрантів. На четвер заповіджено окрему конференцію конгресменів з президентом в справах закордонної політики і дехто згадує, що на конференції мають поставити допущення нових іммігрантів як конечну державну справу.

ЗАВОРУШЕННЯ СПРИВО... АДИЖУ АТОМОВОЇ ТАЙНИ

Вашингтон. — Це лише серед конгресових та політичних кол, але й серед загалу населення повстало велике схвилювання, коли пресове бюро ньюйорського щоденника „Сан" оприлюднило вістку, що хтось викрав незвичайно важкі документи про виріб атомової бомби. „Нью Йорк Сан" не подав точно, звідки ці документи викрадено, однак в конгресі сенатор Бок Б. Гікенлопер, предсідник Спільної Комісії Атомової Енергії виявив, що справді пропали важливі документи ще в 1946 році, але їх віднайдено. На думку сенатора ніхто не використав цих документів для ворожих затії. Їх забрали „на пам'ятку" два військові сержанти, коли їх відправлено зо служби в Лос Алямос, У Нью Мексико. З огляду на небезпеку повторення крадіжки конгресмени передумують над пляном, щоб назад передати береження атомової сили військовій владі. Тепер має контролю над справою атомової енергії Юнайтед Стейтс Атомик Енерджі Комішен. Її головою є Дейвід Ліліентал.

ГАРТЛІ ГРОЗИТЬ КАРОЮ ЗА ПІДПИСАННЯ ВУГІЛЬНОГО КОНТРАКТУ

Вашингтон. — Останки південних власників шахт м'якого вугілля, які досі опиралися підписанні нового контракту з майнерською юнією, вкінці уступили. Міжтим конгресмен Гартлі оприлюднив острого, що власники можуть стати перед суд за поломання постанов нового робітничого закону у новім контракті. Там сказано, що власники обов'язуються збирати вклади від членів юнії при виплаті заплати, а це заборонено новим законом. Так само гостро таврує Гартлі постанову в контракті, у яким сказано, що шахтарі підуть до праці „коли схочуть і зможуть". Гартлі остеріг теж, що коли б вибух новий страйк, то кошти життя значно подорожують.

ПРИГОТОВЛЮЮТЬ НАСЛІДНИКА АЙЗЕНГАВЕРА

Вашингтон. — Департамент війни оприлюднив перебіги на головних становищах у команді. З днем 1 вересня обійме становище помічника голови генерального штабу ген. Дж. Лотон Колінс на місце ген. Тамеса Т. Генді. Генді має обняти команду Четвертої Армії, якої головна квартира є в Сан Антоніо, в Тексасі. Тому, що теперішній голова генерального штабу, ген. Айзенгавер згодився прийняти становище президента Колумбійського університету в Нью Йорку, здогадуються, що він уступить із дотеперішнього становища, а на його місце прийдє Колінс. Досі Колінс був головою інформаційної служби при военнім департаменті. У війні він відзначився при окупації побережжя Нормандії під час інвазії Європи американськими військами.

ПРОСЛІДЖУЮТЬ КОМУНІСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В ЮНІЯХ

Вашингтон. — Комісія для Неамериканських Діян палати призначила день 21 липня на початок переслухань знавців і свідків про комуністичні затії в робітничих юніях. На початок візьмуть справу інфінтрації комуністів до юнії електричних робітників і робітників при локанні тютюну та в різництві в південних стейтах.

Америка ще раз запрошує Росію взяти участь в Паризьких Марадах

Вашингтон, 9 липня. — Норман Армур, асистент секретаря стейту, ще раз запросив Росію взяти участь в нарадах європейських держав у Парижі, щоб обговорити можливість економічної відбудови Європи за допомогою Злучених Держав на підставі плану Маршала. Це не є формальне запрошення, лише бажання, висловлене під час пресової конференції Армюра в заступстві секретаря Маршала. Армур не лише висловив бажання, щоб Росія приєдналася до плану, але теж висловив жаждь сприво, що сателіти Росії відмовилися брати участь у нарадах.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЦАЛЬДАРІСА З МАРШАЛОМ ДЛЯ ЗЯСУВАННЯ ПОЛОЖЕННЯ В ГРЕЦІЇ

Вашингтон. — Грецький міністер закордонних справ Константин Цальдаріс відбудує конференцію з секретарем Маршалом і з іншими високими урядовцями департаменту стейту. Асистент секретаря стейту Норман Армур заявив опісля на пресовій конференції, що Америка не вмішуватиметься у внутрішні справи Греції, однак хоче знати, що там діється, коли Америка має прийти Греції з допомогою. Досі в Греції є лише мала горстка американців, однак в найближчих днях віде туди місія, складена з 40 цивільних і 80 військових людей. Голова американської місії Девіт Д. Грісволд, віде до Греції новим президентським літаком „Індепенденс", а з ним п'ять передових людей із згаданої місії.

ПЛЯНУЮТЬ РЕОРГАНІЗАЦІЮ ОБЕДНАНИХ ДЕРЖАВ БЕЗ УЧАСТИ РОСІЇ

Вашингтон. — Десять конгресменів вийшли з пляном, щоб перевести зміну чартеру Обеднаних Держав для недопущення до війни в світі. Коли появиться такий проект, думають конгресмени, тоді Росія мусить ясно себе определити, чи вона змагає до завоювання світу, чи до мирного співжиття з іншими. Сенатори зголосили резолюцію, щоб президент став на чолі руху за ревізію чартеру О.Д. У резолюції сказано, що зміна чартеру повинна бути передана без участі Росії, коли вона стане цапкю.

Советський Союз загрожує вольностями і мирові світу

ГЕН. ДЕ ГОЛЬ ПОРІВНЮЄ СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ З НАЦИСТСЬКОЮ НІМЕЧЧИНОЮ ТА ЗАКЛИКАЄ ДО САМООБОРОНИ

Париж, 9 липня. — Бувший президент Франції і керівник французької визвольної боротьби проти нацистів, ген. де Голь, виступив сьогодні в публічній промові, в якій виразив і гостріше як хтонебудь досі казав на большевицьку загрозу для світу та для його культури, визнаючи рівночасно до відповідної протикації. Згадуючи жаліве варварство та загрозу для світу з боку нацистської Німеччини, ген. де Голь заявив, що ледви Європа почала на своїх руїнах творити пляни майбутнього, „а вже видко на горизонті нову загрозу проти цих самих прав і вольностей", яким загрозувала Німеччина. „Ця нова загроза — говорив ген. де Голь — є тим жорстокіша, бо виступає серед тих, які недавно ще були об'єднані в боротьбі і перемозі". Говорячи про советський тоталітаризм і диктатуру, про невідання і рівночасно про інтензивну підготовку до війни, ген. де Голь заявив: „Якщо справді відуть так далі, то Європа, наче на підставі фізичного закону, мусить підпасти під панування, під яким пропаде її геній та її блеск. А як іде про світ, то його єдиним призначенням була б безмежна і безпощадна війна". Європу може спасти ще американська допомога та спільні зусилля вільних європейських народів. „Америка шляхетно визнала — говорив генерал — свої обов'язки щодо Європи і ці обов'язки сходяться з обов'язками щодо самої Америки". Ген. де Голь нахеркнув рівночасно плян відповідної протикації проти советської загрози. Сюди належить насамперед використання американської допомоги для скріплення самої Європи, виділення старих рян та створення нового добробуту. Тісна співпраця між Францією і Великою Британією і вкінці саме оздоровлення Франції та привернення її давньої сили і значення дадуть старій Європі всю потрібну моральну і матеріальну силу зустріти й цю чергову, тим разом большевицьку загрозу для її вольностей та самого існування взагалі.

СОВЕТСЬКІ САТЕЛІТИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВІД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВПРАЦІ 15 НАЦІЇ ВЖЕ ПРИЙНЯЛИ ЗАПРОШЕННЯ НА ПАРИЗЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ. ЗАПОВІДАЮТЬ СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ В СУБОТУ

Париж, 9 липня. — Польща, Румунія, Болгарія і Югославія сьогодні офіційно відкинули французько-британське запрошення на конференцію в справі економічної відбудови Європи при американській фінансовій допомозі, яка почнеться в суботу, 12. липня, в Парижі. В мотивах свого становища вони подають своїми словами ці самі причини, що їх вже видвигнула московська пропаганда. До країн, які вже офіційно зголосили свою участь — крім Великої Британії і Франції, які скликають конференцію, належать: Австрія, Бельгія, Ірландія, Ісландія, Греція, Норвегія, Люксембург, Голандія, Португалія, Чехословаччина, Швейцарія і Туреччина. В повідомленнях з Конгенгагі говориться, що Данія і Швеція теж візьмуть участь в конференції, подібно як теж Фінляндія. Ще тільки Мадярищина і Албанія не виявили свого становища. Деякі країни, головню Скандинавські і Швайцарія, застерігають свою нейтральність в тому напрямку, що вони не хотіли б належати до жодного блоку. Заповідається святочне відкриття конференції, що його мав би довершити відповідною промовою міністер закордонних справ Франції, Біло, та інші. Самій конференції надається великого значення.

„ГУМАННІСТЬ" СОВЕТСЬКИХ ЗАКОНІВ ДРАКОНСЬКІ КАРИ НА ГОЛОДНИХ ЛЮДЕЙ

Москва, 9 липня. (АП). — Недавно советський уряд видав „указ", на підставі якого там скасовано формальні вирокі смерті. З цієї нагоди советська пропаганда, головню за кордоном, довго трубіла про „гуманність" советських законів. Сьогодні проголошено другий „указ", яким погрожується карою від 5 до 15 років тюрми, зг. невольничих робіт в концстрайчних таборах усім „розкрадачам державної і соціалістичної власності". Рівночасно подано вже 12 осіб, які були покарані, та між якими є засуджені на 15 років примусових робіт за крадіжку риби, інші по 10 років, а ще інші на 5 років за крадіжку 90 фунтів картопель. Ясно, що цих людей заставив до крадіжки голод.

СОВЕТСЬКЕ ЗБІЖЖЯ ДЛЯ РУМУНІЇ

Букарешт, 8. липня. — Хоча в самому Советському Союзі народ гине з голоду, сьогодні тут наспіли перші посилки советського збіжжя. При цій нагоді румунська комуністична преса пише похвальні гимни для Росії, порівнюючи советське збіжжя з „чистим золотом" та атакуючи по-бандитськи Америку за її попередню посилку муки, яка мала бути „дуже гірка".

МАТЕРІ В СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗІ

Москва, 8. липня. — Советський уряд 11 років тому був встановив відзначення для багатодітних матерей. Перший „Орден Матері-Героїні" одержали 20,746 матерей, що мали понад десяти дітей. Другий „Орден Материнської Слави" одержали 522,733 матерей, що мали щонайменше по семеро дітей. Третю „Медалью Материнства" дістали 1,424,843 матерей, що мали найменше по п'ятеро дітей. Всі вони мали одержати теж відповідні грошеві нагороди.

УНЕШКІДЛИВЛЕНО КОМУНІСТИЧНУ ЗМОВУ В ГРЕЦІЇ

НА СЬОГОДНІ БУВ ПРИЗНАЧЕНИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ. МАСОВІ АРЕШТИ В АТЕНАХ. ВТЕЧА КОМУНІСТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ

Атени, 9 липня. Сьогодні, між год. 3 і 5 вранці, грецька поліція перевела масові арешти комуністів в Атенах, в Пірею та інших місцевостях, попереджуючи комуністичний державний переворот, що був призначений на 1 годину вночі, дня 11 липня. Грецький міністер публічного порядку заявив, що йому полав до рук наказ партизанського команданта Вафтіадіса про здійснення т. зв. „пляну Ф", на підставі якого комуністи в Атенах та інших містах мали захопити урядові будинки, повбивати деяких теперішніх державних діячів та доконати державного перевороту, проголосивши комуністичний уряд. Несподівано швидкою акцією поліція заарештувала в Атенах, в Пірею та інших місцевостях біля 2800 провідних комуністів, які не встигли втекти закордон, або в гори до партизанів. Заарештований Дімітріос Партсалідес, генеральний секретар ЕАМ та член комуністичного Центрального Комітету і який мав грати головну роллю в державному перевороті. Усіх вивезено на поблизукий острів і там вони дождатимуть цивільного суду. Багатьом ін. провідним комуністам пошало втекти і деякі з них опинилися аж в Штрасбургу, у Франції. Перед акцією поліції відбулося надзвичайне засідання грецького уряду, що дав відповідні повновласти міністрові війни. Американська і британська амбасди були про все своєчасно поінформовані. Грецький міністер закордонних справ Цальдаріс перебуває хвилино у Вашингтоні і він мав повідомити грецький уряд, що американський уряд не противиться цій акції, про яку він був повідомлений вже після її переведення та яку вважає за внутрішню грецьку справу.

КОРОЛІВСЬКІ ЗАРУЧИНИ

Британська престолонаслідниця вийде заміж за лейтенанта Філіппа Маунтбаттена, грецького принца.

Лондон, 9 липня. Британський король Юрій VI — як сьогодні повідомлено — погодився на подружжя своєї дочки і престолонаслідниці, принцеси Єлисавети, з грецьким принцом, лейтенантом британської армії Філіппом Маунтбаттеном. Єлисавета і Філіпп є пра-правнуками британської королеви Вікторії. Весілля мало б відбутися вже, правдоподібно, в жовтні. Філіпп, стаючи чоловіком майбутньої британської королеви, зрікається всіх прав принца Греції. На тему королівських заручин британська преса друкує всілякі коментарі, але тільки комуністи заявили проти цього подружжя.

ЕСПАНСЬКІ НАДІЇ НА АМЕРИКАНСЬКУ ПОЗИЧКУ

Становище Америки до Еспанії не змінене

Мадрид, 9 липня. Після перемоги ген. Франка в плебісциті минулої неділі, збільшилися еспанські надії на 200,000,000 доларів американської позички, яку тепер там вважається вже за запевнену. Американські банки, з якими еспанські представники перемовували в справі цієї позички, мали поставити за передумову плебісцит та від його висліді узалежнювати своє рішення. Проте, в департаменті стейту у Вашингтоні заявили, що становище Злучених Держав до режиму ген. Франка в Еспанії залишається незмінним і після плебісциту.

НІМЦІ ВІДКИНУЛИ БРИТАНСЬКИЙ ПЛЯН ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Гамбург, Німеччина, 9 липня. Німецька дорадча рада в британській зоні повністю відкинула плян британського військового управління про земельну реформу в країні. Британський плян дозволяв на господарства не більше 150 гектарів, вартості не більше 220,000 марок. Німецькі соціалісти хотіли б це обмежити до 100 гектарів. Йдеться про те, щоб дати місце для поселення тим німцям, яких викинено з Польщі і Чехословаччини.

ЗАНЕПАД ПРОДУКЦІЇ РУМУНСЬКОЇ НАФТИ

Букарешт, 9 липня. Продукція румунської нафти, яка перед війною занімала шосте місце в світі, переживає свою найбільшу кризу під новим про-комуністичним режимом. Не зважаючи на майже подвоєння персоналу, продукція щораз більше зменшується та грозить повним занепадом, що відбивається негативно і на всіх інших ділянках румунського господарства.

ЕМІГРАЦІЙНИЙ РУХ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Лондон, 9 липня. Організація Політичного та Економічного Плянвання проголосила сьогодні, що понад 600,000 англійців мають кінцевий плян емігрувати до інших країн. В Англії, тимчасом, відчувається великий брак робочих рук, що його заповнюється тепер приїздом скитальників.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

PEREДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Часо в понеділок (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
За оголошення редакції не відповідає.			
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.			
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 348, JERSEY CITY 3, N. J.			

ПІДЙМІМ ДУХА ЕВРОПИ!

Хоч яка нужда в Європі, але нам таки здається, що європейським народам, що витерпіли так багато через варварські тоталітарні режими, а то й далі терплять, нині треба скорше надії на визволення з цього варварства, ніж навіть хліба. Та так є, що від часу закінчення війни ми такої надії тим народам не давали. Навіть тепер, коли заговорив президент Труман про кончену потребу допомогти Європі, а секретар стейту Маршал це ближче пояснив, то як тільки піднялась буря протестів з боку комуністів, що ця допомога це американський імперіалістичний похід, звернений проти Росії, зараз урядово підкреслили, що тут мається на думці ніщо інше а тільки економічну допомогу та що вона не є ніяким вмішуванням у внутрішні справи чужих держав. Це „визнання“ Вашингтону є повторення цього, що досі було. Як тільки коли заговорив президент чи якийсь вищий урядовець про основні людські права чи чотири свободи в світі, то зараз визнавано, що це треба розуміти так, що було б добре, якби так всюди було. На тім кінчилося, себто кінчилося на гарних словах, а найвище на якомусь протесті, як от з приводу виборів в Польщі, Мадярщині, Болгарії й т. п.

Та найгірше, що в Америці постійно повторювано тисячами разів, що в світі можуть існувати разом демократія та комунізм і співпрацювати. Просто вмовляючи в американський наріз, що це можливо й кінчене. Легко собі уявити, що діялось у цьому часі в душах тих поневолених і стероризованих людей в Європі, що є під Кремлем, чи в сфері його впливів. До них доходив хоча б голос американського голос рятунку від голодової смерті, але голосу надії на визволення з совєтської тиранії вони не чули, особливо, коли судити по ділах, а не гарних словах, що є в Атлантийським Чартері, Чотирьох Свободах, чи різних офіційних заявах.

Дехто потішав себе тим, що Америка так мусить поступати, щоб не дразнити Росії. Та слаба це політика, коли мати на думці таку серйозну справу, як повалення совєтської тиранії та визволення поневолених. Дюперва тепер зачали міркувати, що така може прийти до війни з Росією, але тільки тому, що Росія відмовляється навіть від економічної співпраці та далі вимагає, щоб так було, як вона диктує. Дюперва тепер зачинають писати, що в таких обставинах не може бути миру в світі, бо виходить, що демократія ніяк не може зговоритись з червоним тоталітаризмом, як вона не могла зговоритись з брутальним. Ця зміна заставила вже й президента Трумана тепер сказати, що мир не буде, поки будуть існувати диктатури, а не влади з народу, та як не будуть всюди здійснювані основні свободи. Та диктатори самі себе не зліквідують, а стероризовані й обезсилені ними народи не мають сили їх усунути. Що ж тут робити? Відповідь на це повинні дати демократичні потуги і то таку, яка була б проти усіх диктатур і заповідала їх упадок. Таке треба тепер сказати Кремлеві — просто й ясно.

Другий етап у міжнародних відносинах

Вже проходить два роки від закінчення війни, а миру все ще не видати. Чим більше його виглядається, тим менше надії на нього. Останні події в світі та загальне міжнародне положення обіцяють все інше, тільки не той вимірний мир. Всі спроби політичного порозуміння і замирення між Сходом і Заходом, а їх після закінчення війни було справді багато, скінчилися повним неуспіхом, натрапляючи завжди на ці самі „задні плани“, злу волю, недовіру та збільшені до неможливого амбіції Совєтського Союзу. Старий англійський скептик Бернард Шоу мав колись правду, твердячи, що Організація Об'єднаних Держав не є жодною організацією об'єднаних, а тільки розданих націй, що Рада Безпеки, не є радою безпеки, тільки небезпеки і т. п. На всі наради цих міжнародних організацій совєтські представники приїжджають з величезними штабами „лардників“ і співробітників, часто їдуть з великими скринями своєї власної водки, і вкінці виявляється, що єдиною ціллю їхнього приїзду було не допустити до будьякого позитивного висліді нарад та принагідно наговорити дурниць своєю за хід і дим партнерам.

Після цілого ряду невдачливих спроб політичного порозуміння і об'єднання, Америка витягнула ще останній, цим разом економічний атут. Політика, як кажуть, політикою. Вона нічого, або дуже мало дає, натомість багато бере і ще більше хоче, щонайменше — таке вже наставлення до політики, такі вже оправдані, чи ні пересуди, яких не легко викоринити. Але зроблена секретарем стейту Маршалом пропозиція економічної допомоги у відбудові європейських країн справді могла стати ідеальною базою не тільки економічної відбудови, але й політичного порозуміння та співпраці. Америка, зі своїми необмеженими ресурсами та величезними продукційними можливостями пропонує Європі свою великодушну допомогу, ставляючи тільки одне застереження: щоби ця допомога була використана справді для економічної відбудови та для мирного розвитку і піднесення добробуту, а не для підготовки нової війни. Щоб мати це запевнення, Америка, пропонуючи свою допомогу, за пропонує рівночасно, щоб вона була використана після „одного спільного плану, виробленого самими європейськими країнами. Співпраця в економічній ділянці, отже спільна праця для спільного добра, могла б теж стати найкращою базою політичної співпраці, взаємного порозуміння і об'єднання.

Можна було сподіватись, що європейські країни руками і ногами вхопляться за американську пропозицію, що є для них рівнозначна майже з рішальним „бути, чи не бути“. І Європа за цю пропозицію справді вхопилась. Ініціативу перебрали дві передові потуги: Велика Британія і Франція, запрошуючи рівночасно до співпраці третю великодержаву: Совєтський Союз. І тут, власне, почалося. На тридесятній конференції в цій справі в Парижі совєтське поведіння, скромо кажучи, так по дурному, що це їх дискваліфікує остаточно не тільки як партнера в міжнародному житті, але й як людей зі здоровим глуздом взагалі. Очевидно, дискваліфікує перед світом, бо в очах самих же совєтських народів совєтські могли б свою репутацію вже тільки поправити; падати ніщо вони вже давно не мають куди. Насамперед довго застановлялися, чи взагалі прийняти британсько-французьке запрошення, а в міжчасі їхня преса та пропаганда переїхалася по Америці за те, що тут взагалі пропонується допомогу. Мовляв, „за тим усім мусить бути якийсь підступ. Совєтським не можуть собі уявити, що хтось може щонебудь робити без підступу, та ще й в таких випадках, як не бере, тільки дає. Вкінці приїхали на конференцію до Парижа і з першого дня видвинули стільки своїх „але“, якби то не Америка, тільки вони давали. Конференція, очевидно, мусіла закінчитись нічим, як іде про співпрацю з совєтськими.

Інше діло, що на виправданні совєтських можна б навести деякі об'єднуючі обставини. Іх багато. Для прикладу: Совєтський уряд від самого початку свого сумного існування обіцяє народів рай на землі, від самого початку обіцявав „нагнати і перегнати Америку“ і взагалі то тільки не обіцявав, щоб тільки народ добре в ярмі ходив та п'ятиріччя виконував. А тут, після трьох десятиріч совєтського раю народ далі не бачить. Тимчасом капіталістична Америка, без п'ятирічок без „геніальних вождів“ і без всіх обіцянок не тільки сама має і вже цілому світові мільярди доларів та мільйони тон всілякого добра дала, але ще більше хоче дати. Як же тут совєтським, тепер перед власним народом стати і що сказати? Крім того, совєтські раби готові капіталістичного хліба наїстись і тоді геніальну диктатуру пролетаріату до сто чортів послати. Є ще і цілий ряд інших загальних обставин для совєтських верховодів. Першусього — вони самі цілком певно мають що їсти, а народ? — смішне, для них народ тільки на те існує, щоб голодував та

— як кажуть — бриндзю бив. Навіщо ж їм тут американська допомога?

В кожному разі чергова і, правдоподібно, остання спроба Америки погодити світ на конкретній матеріально-допомоговій базі, закінчилася такою самою безнадійністю, як і всі політичні намагання. Совєтським і цим разом обернулися спиною до протягнення до згоди американської руки, в додатку звалюючи ще всю вину на інших. Совєтським, треба признати, дещо розуміються на психології. Вони знають, що Америка війни не почне і з нею вони можуть короводитися як захочуть, аж доки самі не підготуються до війни та не змусять до неї Америку. Американська публічна реакція на совєтське становище в білизні листів до поодиноких редакцій та яка заключається менш-більш в такій думці: Не хочуть нашої допомоги? „Лет ди піп стар“, нас це ще найменше болить. Але іншу думку мають відповідальні американські кола, бо здають собі справу, що це „лет ди піп стар“ вже давно вирішили совєтським. А американською ціллю є, власне, „лет ди піп стар“. Тому американську акцію в світі можна сьогодні з найбільшою точністю назвати акцією за життя народів. І не якесь життя, але свободне і заможне, так як воно є в Америці. Америка своєму життєвому столу випередила всі інші країни на десятки, якщо не сотні років. Цей життєвий рівень вона може вдержати і ще більше піднести, тільки тоді, як всі інші народи бодай частинно до неї підтягнуться. І в цьому заключається єдиний „егоїзм“ в американській допомозі для світа. І, так сказати б, скучно самій сотні кілометрів вперед перед усіма іншими і тому вона готова дати серйозні і цілющі доларові уколи тем іншим змагунам, щоб швидше за нею підбігали. А совєтським не тільки самі відмовляються, але ще й іншим не дозволяють.

Совєтським ставився до американських допомогливих пропозицій закінчується перший період післявоєнних міжнародних відносин, іменню, період необхідності співпраці зі Совєтами. В ньому західні союзники — як кажуть — по-лави не посуналися, щоб до такого самого і Совєтів не запросити. Панькалися, цинькали, і носилися з совєтськими, як баба зі ступою, аж доки совєтським цілком не переревернулося в голові і вони почали явно кинти собі зі західних союзників та злочинно спекулювати на їх угодовстві і миролюбстві. Парижська тридесятна конференція, згідно зі зламанням з вини Совєтів, цей період закінчила і почався другий, іменню — як це скаржили британський секретар закордонних справ Бе-

Домагання пенсії на старі літа

Закон про суспільне забезпечення (Совєл Секюріті) існує ледви 12 літ тому багато людей, що вже виплатили якусь частину своєї платні до фонду суспільного забезпечення, не користають через незнання з його добродійств, хоч мають до цього право.

Найбільше ще знають є постановою про виплату забезпечення на випадок безробіття, бо безробіття трапляється нерісечною робітників. Зате виплатою пенсії на старі літа мало хто інтересується, як довго людина працює й побирає платню. Аж як чоловікові не стане сил до дальшої праці, тоді щойно він пробіє дістати старечу пенсію і тоді чато доведеться, що він міг уже давно доставити платню на старі літа, але з неї не користав, бо не знав як. Буває, що не лише чоловік не використав платні, але вона йому ще й пропала за минулі літа, або навіть зменшилася відповідно до того, кілька років чоловік занедбав побирати пенсію.

Від 1935 року, коли то ввійшов у життя закон про суспільне забезпечення, багато людей постарілися, тобто покінчили 65 рік життя й тому повинні заінтересуватись своїм правом до старечої пенсії, хочби навіть більше працювали. Службовики й урядовці в бюра Совєл Секюріті не лише покликані до цього, щоб людям виплачувати пенсію на жадання, але теж і до того, щоб давати поради кожному, хто до них у таких справах звернеться. Тому кожен громадянин, який покінчив 65 літ життя, хай негайно звернеться до бюра і перевірити, чи припадає йому не належиться стареча пенсія, хочби він навіть ще працював. Бо бувають такі випадки, що чоловік заробляв, а попри те дістає ще старечу пенсію.

Вин — зі Совєтами, або без них, отже без Совєтів. Західні держави здійснюватимуть свою програму мирної відбудови без участі совєтських. Черговим кроком в цьому напрямку була б теж необхідність відповідно „перелатити“ схему і систему Організації Об'єднаних Націй.

Результат цього другого періоду теж не важко передбачити. Бо совєтським не тільки що з ласки союзників захопили половину багатого в продуктах Європу та замкнули до неї доступ іншим країнам, але починають — як виходить з останніх повідомлень — теж явно протиставитись західним намаганням у відбудові. Логічним вислідом цього мусить бути третій період, іменню — проти Совєтів.

Четвертий період вже був би без Совєтів, але не тому, що вони не хотіли б, тільки тому, що їх вже не було б.

(Докінчення на стор. 3-тій)

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі Внуки

I.

НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

70)

У дрібних напастях минуло лять літ. Бідаки-гомстедники працювали, рук не покладаючи. Доня від батьків не відставала, ні в роботі, ні в науці, на красуню виростала. Сусіди родину пізнали, помагали по сусідськи. На бідацьку доню, шіснадцятилітню, вже й хлопці згаздалася. Багацька виростала на дубелу бабище, перезріла, а ніхто й на маєтки не ласився. Шостою року, багатієві наче на злість, бідацька дочка скінчила дев'ятий „грейд“ — поблизу засновано десятикласну школу, її батьки купили другу фарму, від своєї через дорогу.

Засівав. Знов же, долинки на сіно, акрів двадцять пасовища. Не схотів багацьких намов слухати. Відмовою ніж запхав у саме серце... Просто світу багач не побачив! Не ходити муть драполази по „його“ землі!

В зимі з доброго дива згоріло у бідаки три куни соломі. Під весну — хтось проколов вилами дві корови, дорізати довелось, злогодувалися, чи їх рук то справа! Іздила й поліція, та доказів ніяких!...

На весні того року, Наталя, вже вісімнадцятилітня красуня, скінчила десятій грейд. Дівчина здібна, пішла чутка, що бідак вчитиме одиначку у місті. Була вона з батьком і матір'ю на весіллі Ростислава й Ірини. Але через тиждень по весіллі Боровика знайдене на полі неживого, фотолоченого кіними, подрапаного боронами. Коні старі, вичені, не могли господаря життя позбавити! Але у безлічі ран по всьому тілі розберися, яка рана від чого походить? Коронери ствердили смерть від нещасливого припадку. Божа, мовляв, воля! Нещастя сталося.

Молодята довідалися про випадок вже як Боровика поховали. Іх батьки саме тоді відпочивали у Національному парку. Так справа й призабулася...

Хто раз пустився на шлях злочинів — за них поплатиться, раніше чи пізніше! Не думав багач, що відплата за злочини зовсім близько, у його таки хаті.

З весни працював у багатій хлопцє-емігрант, років так 20, чи може більше з рік. Робітник працьовитий, розумний, біда добра й грамотна. Багацька дочка зачала на нього не на жарт заглядатися, не з любови якої, а так, з безділля. Хліб шкільки піддає — от, з роскоші й дуріла. Вона й батьки давно вже виглядали якого адвоката, дентиста, болай учителя, чи бизнесмена собі на зятя й чоловіка. Такі женихи під платою не наляються, отже... Адвоката коли то ще Бог пішле, а вона років десятьок вже не дармувала. Іздила по танцях, вертала часом з чорними окулярами, мовляв, раптомо заболіли очі... А тут гарний, молодий хлопцє під боком! Світу вжити можна й з наймитом! Скільки

не раз дівчину. Ні разу, чогось, не довелось їм зустрінутися коло плота чи межі. У доми з ним не дуже розмовляли. Поганого про господарів хлопцєві не приходило до голови. Ну, скупарі, горді на своє майно темняки. По смерті сусіда розпитував якийсь раз про дівчину у господаря. Той визвірився — не за те йому платити, щоб на ворон розглядався. Не радий, що чіпав біду!...

(Дальше буде).

BUY YOUR
**EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW**

PROTECT YOUR FUTURE

Проф. Петро Ковалів

СОБОРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ

(2)

Раніше ми вказали вже на те, що літературна мова, як реальна одиниця національної мови, є загальною мовою для всієї нації. Тепер скажемо більше: літературна мова — єдина, соборна мова нації. „Для одного народу єдина літературна мова“ — таке є гасло, що його дотримуватися й має дотримуватися кожна нація, незалежно від того, чи півсидіє ця нація одну суцільну територію, чи розкидана вона силою історичних і політичних чи економічних обставин по різних просторах світу. Всюди, хоч би де були люди тієї самої нації — чи в Америці, чи в Англії, чи в Європі — всюди об'єднує їх у монолітну національну цілість їх спільна, єдина літературна мова.

Соборна літературна мова надає своєму народові всенародної єдності, де б він не жив і до якої б держави не належав. Нація не може мати двох літературних мов, отже й двох національних культур, а лише єдину мову, єдину національну культуру. Коли б припустити, що якась нація могла б мати дві або й більше літературні мови, тоді ми мали б справу не з літературними мовами, а з сурогатами літературних мов. Такі літературні мови не були б повноцінними, бо не мали б вони тієї основної ознаки, яка їм дає права літературності, — ознаки загальності.

Єдина, соборна літературна мова визнає собою єдність народу. І коли трапляється так, що якась нація тимчасово розривається штучними політичними кордонами, то це означає, що розривається єдина літературна мова. Але це не означає, що утворилися дві літературні мови, як не означає й те, що нація, поділена штучними політичними кордонами на дві чи більше частини, розпалася на дві чи більше націй. Нація продовжує жити своїм спільним національним життям в обох своїх чи більше складових частинах, користуючись єдиною, соборною літературною мовою.

Єдина літературна мова в таких випадках може тільки підпадати під вплив культури того народу, що з ним стикається дана частина нації. Тоді літературна мова цілої нації втрачає деяку зовнішню цілість, але в своїй основі вона все ж таки залишається єдиною, соборною літературною мовою єдиного народу. Це основний закон, що йому підлягає розвиток всіх націй і всіх літературних мов.

Ми знаємо з історії багатьох націй, що їх літературні мови послужили навіть чинником об'єднання національної розпорошеності. Так, наприклад, в Німеччині писана літературна мова являла в основу творення нової держави. В Америці з окремих англійських говорів утворився американський койне (спільна мова), як основний чинник життя нової держави. Очевидно, в свій час і російська мова, силою нав'язана українському народові, відіграла та-

ку ж централізаторську роль, а українська мова з цих же причин була позбавлена прав літературності. Таку ж роль в свій час відіграла в Галичині і польська мова, залишивши значну позначку і в українській мові.

Питання єдності української літературної мови заслуговує на окрему увагу, бо воно впирається в існування двох окремих культурних центрів, що віками витворювалися в силу тих історичних обставин, що вдалося, місцевості, та й так пробував „зробити кар'єру“ в Америці, за допомогою „українських“ лапачів.

А що в Нью Йорку відбувалося, ніби, краєва конвенція якогось там запомогового союзу, так Матвієві дали слово, щоб ніби, як канадці, попрощав цих делегатів, які там були. Тим більше, що той Матвій збирався до виїзду в Канаду. Отже Матвій прощається:

Браття і сестри! Як вже знаєте, що я юж пущився назад в Канаду, до Вінніпегу. Отже, я так як би юж їхав.

Скажу вам тут тайно, що я і мій спільник зовсім не задоволені нашим поїздом по ваших вічах. Не умієте збирати фондів. Як би не наша канадійська тактика, то, в тайні кажу це раз, був бим з порожніми руками і зо встиг до вертався там, звідки приїхав.

Ось вам канадійська тактика і тайна: У Філадельфії і ще в одній місцевості, то нігерська дієчнина виривалася ситуацією. Як? — поспитайте. Ось тайна: В Філадельфії на 20,000 українців, на моє віче прийшло десь чотири Академію Наук. Тут видавалися два поважні органи: 1) „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка“ і 2) „Літературно-Науковий Вісник“, що з 1907 року став навіть виходити в Києві.

Отож з такими культурними ресурсами Галичина зустріла наказ 1876 року про заборону української літературної мови і зараз же простяла руку до допомоги своїм братам по той бік Збруча. Львів стає спільним культурним центром, а також і спільним центром розвитку української літературної мови. Майже протягом 30-ти років українська літературна мова розвивалася під значним впливом західно-українського діалекта, переповненого значними архаїзмами і полонізмами.

Тільки з 1906 року, як українське слово здобуло деяке полегшення, на Наддніпрянщині почала з'являтися місцева преса. Видаються свої газети: „Громадська Думка“, „Рада“, „Рідний Край“ та інші. Друкуються художні твори. Всі часиписи видаються уже своєю наддніпрянською мовою, навіть своїм правописом.

Таке розмежування дає підставу декому з учених твердити про існування навіть двох літературних мов: українсько-австрійської й українсько-російської. Проти цієї двомовності рішуче виступив тоді Михайло Грушевський. Він убачав порядок у тому, щоб наддніпрянці і галичани пішли на об'єднані філологічні поступки й виробили компромісний, середній тип літературної мови.

Але ці домагання Грушевського, через відсутність об'єднаної згоди між представниками галицької і наддніпрянської інтелігенції, не мали успіху. Навпаки, почалася завзята полеміка між обома напрямками, набираючи іноді навіть гострих форм.

Оборонцями чистоти й правдивості української літературної мови виступили: Б.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ГУД БАЙ“ — БО ЮЖ ІДУ
ДО КАНАДИ.

Американський делегат на Слов'янський Конгрес до Білгороду мав дістати атак сліпої кишки, та й йому мало що лишилося до сказання з цього то конгресу, бо до свого села відмовився їхати, а в Радянську Україну большевики не пустили. Тож той редактор від „Щоденника“ запросив якогось там редактора з Вінніпегу, щоб здав звіти і на „сироти“ назбирав грошей. Отже, тут приїхав Матвій Шатувський, котрий обіхав, де вдалося, місцевості, та й так пробував „зробити кар'єру“ в Америці, за допомогою „українських“ лапачів.

А що в Нью Йорку відбувалося, ніби, краєва конвенція якогось там запомогового союзу, так Матвієві дали слово, щоб ніби, як канадці, попрощав цих делегатів, які там були. Тим більше, що той Матвій збирався до виїзду в Канаду. Отже Матвій прощається:

Браття і сестри! Як вже знаєте, що я юж пущився назад в Канаду, до Вінніпегу. Отже, я так як би юж їхав.

Скажу вам тут тайно, що я і мій спільник зовсім не задоволені нашим поїздом по ваших вічах. Не умієте збирати фондів. Як би не наша канадійська тактика, то, в тайні кажу це раз, був бим з порожніми руками і зо встиг до вертався там, звідки приїхав.

Ось вам канадійська тактика і тайна: У Філадельфії і ще в одній місцевості, то нігерська дієчнина виривалася ситуацією. Як? — поспитайте. Ось тайна: В Філадельфії на 20,000 українців, на моє віче прийшло десь

чотири Академію Наук. Тут видавалися два поважні органи: 1) „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка“ і 2) „Літературно-Науковий Вісник“, що з 1907 року став навіть виходити в Києві.

Отож з такими культурними ресурсами Галичина зустріла наказ 1876 року про заборону української літературної мови і зараз же простяла руку до допомоги своїм братам по той бік Збруча. Львів стає спільним культурним центром, а також і спільним центром розвитку української літературної мови. Майже протягом 30-ти років українська літературна мова розвивалася під значним впливом західно-українського діалекта, переповненого значними архаїзмами і полонізмами.

Тільки з 1906 року, як українське слово здобуло деяке полегшення, на Наддніпрянщині почала з'являтися місцева преса. Видаються свої газети: „Громадська Думка“, „Рада“, „Рідний Край“ та інші. Друкуються художні твори. Всі часиписи видаються уже своєю наддніпрянською мовою, навіть своїм правописом.

Таке розмежування дає підставу декому з учених твердити про існування навіть двох літературних мов: українсько-австрійської й українсько-російської. Проти цієї двомовності рішуче виступив тоді Михайло Грушевський. Він убачав порядок у тому, щоб наддніпрянці і галичани пішли на об'єднані філологічні поступки й виробили компромісний, середній тип літературної мови.

Але ці домагання Грушевського, через відсутність об'єднаної згоди між представниками галицької і наддніпрянської інтелігенції, не мали успіху. Навпаки, почалася завзята полеміка між обома напрямками, набираючи іноді навіть гострих форм.

Оборонцями чистоти й правдивості української літературної мови виступили: Б.

около 80 штук. Я побачив що біда, та давай засунув їм ось такої. Як я був у Львові, то там прибігла до мене нігерська дівчина і так вам по нашому говорила, що очам своїм не вірив — чи це мала нігерочка, чи привид. А далі, ця нігерочка просила мене, щоб я її маму віднайшов, бо вона не має маму. Дивлюсь, а присутнє жіноцтво вже плаче. Коли почали плакати за нігерочкою, а товариш Князевич як на команду — давай-те на сироти, на молоки для них! Ви чули як Матвій Шатувський розповів за ту малу нігерочку, як вона по українськи говорила і просила, щоб М. Ш. знайшов її маму? Тож дайте, не минайте, — і так ми троха справили положення.

Незадовго мене тут не буде, а юж поїду до Канади, бо там ще багато фермерів і робітників, які не чули про мою зустріч з нігерською дівчиною, а декотрі канадійці теж люблять плакати так як філадельфійці. Ось, там в кутику — певно філадельфійська сестра-делегатка сидить і плаче. Бачите, то по плачу пізнати людей.

Сестри делегатки чомусь заговорились, а передсідатель гримнув молотком і промовив — ціло сестри, тут брат Шатувський докінчує „спіч“, бо йому скоро час їхати в Канаду.

Шатувський далі ще продовжує:

Браття і сестри! За послідні два і пів днів ви мали нагоду вислухати до яких сорок докладів, рефератів, привітів і проче. Я дуже уважно слухав, як то в Америці наші люди шанують своїх спікерів і лекторів. Я виніс не дуже то

Гриценко, Н. Девіський, Ів. Стещенко та інші. Але, на жаль, ці виступи здебільшого не мали в своєму ґрунті наукових основ, а більше базували на суб'єктивних уподобаннях.

Найбільшу увагу привернув до себе різкий виступ письменника Нечуя-Левицького у брошурі „Криве дзеркало української мови“, виступ, скерований проти М. Грушевського. На боці Грушевського став Ів. Стещенко, що в своїй брошурі „Про українську літературну мову“ (Київ, 1912) піддав гострій критиці всієї безпідставній сперечанні про мову, бо ці сперечання йшли тільки на шкоду розвитку української літературної мови і української національної культури. М. Грушевський правильно визначив, що й сама система заборони створена була російською керівною бюрократією з метою протиставлення українському рухові в Галичині і скерована була на те, щоб розірвати зв'язок між Україною російською і Галичиною.

І це дало свої наслідки. Та велика культурна праця, яка провадилася в Галичині, дуже далеко стояла від національних інтересів наддніпрянських українців, вихованих в душі російської культури. „Наддніпрянські українці“, — пише Ів. Стещенко, — до галицької літературної мови в 70-80 роках поставились з умишкою. Їм вона видавалася дивною й непотрібною, бо для своєї щоденної потреби вони мали мову „народну“, а для службової — російську літературну мову, якою вони й розмовляли, як розмовляють дехто й по цей день. Справа національна галицька здавалась їм чужою“.

Не було ще цікавого усвідомлення національної єдності серед української інтелігенції і на початку XX. ст., коли відкривався ширший простір кувати спільну долю національного життя всього українського народу.

AUBURN, N. Y. — ОБОРН, Н. Й. НЕДІЛЯ, July 20th, 1947

Український День 20. липня
1947

(Дохід на Укр. Католич. Семинар у Вашингтоні, Д. К.)

СТАРАННЯМ ПАРОХІЙ З ОБОРН, СИРАКЮЗ, РАЧЕСТЕР, ЕЛМАЙРА, СЕІР
І БОФАЛО

під проводом Іх Ексселенції КИР АМБРОЗІЯ СЕНИШИНА

ПРОГРАМА:

- 10:30 Архирейська Сл. Божа враз з дооклицькими священиками.
12:00 Бенкет в Укр. Народнім Клубі. Пікнік по обіді в Кейсі Парку.
3:00 Софтбол: Рачестер vs. Елмайра.
4:00 Софтбол: Оборн Вест Енд vs. Сиракюз.
5:00 Хор „Боян“ під проводом проф. Константина Орлика і хор Укр. Католицьких Ветеранів зі Сиракюз. — Відтак несподіванки і нагороди.

добре враження, бо зауважав, що не всі ви добре слухали, що тут говорилося. А то була наука, велика наука. В нас, в Канаді, наші члени ціло сидять як спікер дає їм освіту, а тут, то було замішання, а ось тамта сестра делегатка (не знаю назви її) чомусь про фракцію почала плести дурниці, ледви що брат секретар заткав їй писок. Це страшно подумати, що тут на цій галі, хтось про фракцію говорив. Не вірте тій сестрі, бо в нас (у вас) все благополучно, а від тої фракції то стережіть, як якого яринцю. Ви розумієте, що то є фракція? Це свинство, котре треба посылати між націоналістів, а не тут, між поступовцями.

Між делегатами знову замішання, бо як один висказав, тут маємо справу, а брат Шатувський нам дурниці сабаничить. Предсідатель молотком об'єд, — ціло, ціло, прошу вас сестри і братя. Брат Шатувський ось це півтора минути і юж їдуть до Канади, аж до Вінніпегу.

Так, брат предсідатель видав, — я юж їду, і тут на закінчення ще раз опіну за ті сорок привітів, рефератів, на різних мовах і різними людьми. Нас, українців, люблять нігерські лідери, жидівські лідери, поляки, словаки, товариші руські, бо ж тут витали вас. Але ось вам моє посліднє слово, щоб ви на будуче теж посылали своїми делегатами привіти тим всім, що нас витали. Бо можуть назвати вас антисемітами і проче.

Прощайте браття і сестри. Лишаю вам привіт для найбільшого в Америці лідера, редактора і історичного письменника, вашого і нашого рідного брата Михайла Ткача, котрий тепер терпить болю, може мучиться в шпиталях, бо ж його оперували на сліпу кишку.

Я скінчив, поклинаюся вам і тов. Михайлові Ткачови, бо юж їду до Канади, аж до Вінніпегу, мушу спішитися. „Гуд бай“.

Брехня, ще раз брехня, один з делегатів запротестував. М. Т. не має операції ані сліпої кишки. Він боявся тут прийти, бо ми маємо добрий запит до нього, про його поїздку до Білгороду. Сховався, а нам юра сунуть свої і канадійці.

Сідай, сідай, предсідатель розлютився, і націоналістом прозав того делегата.

Залізна куртина скоро випала аж до підлоги.

Гр. Жуків.

ІНСБРУК
ТА ЙОГО ОКОЛИЦЯ

Написав І. Носик.

Цікавий опис австрійського міста з ілюстраціями.

Ціна 25 центів.

Замовлення прад з наскінністю слати до:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

у українського народу.

(Кінець буде).

Домагання пенсії на старі літа

(Докінчення з сторони 2-го)

старчої пенсії на підставі подружжя, вона мусить бути замужня за чоловіком три роки перед тим, заки він почне побирати пенсію або мати з ним діти.

Коли жінка повдовіє перед 65 роком життя і має малолітні діти, то вона дістає платню для дітей і для себе без огляду на те, скільки їй літ, доки діти не покінчать 18 року життя. Як діти покінчать 18 літ, а мати ще не має 65 літ життя, тоді вона перестане побирати пенсію, а дістане її наново, коли покінчить 65 літ.

Коли жінка працювала і платила Сошел Секюриті, вона має право побирати свою власну старечу пенсію, без огляду на те, чи її чоловік дістає платню. Однак, як би вона була вдова і діставала пенсію по чоловікові, то вона тратить цю пенсію, коли вийде вдруге замож.

Повижчі постанови це тільки вказівки, якої пенсії може сподіватися робітник та його рідня, коли він платив суспільне

забезпечення. Та памятаймо, що це є складна справа, тому найкраще шукати поради у відповідних урядовців негайно після покінчення 65 року життя, і то теж ітуди, як чоловік не думає покидати праці. Часто можуть зайти такі випадки, що можна мати право до старчої пенсії а в додатку можлив шукати платної роботи, від котрої не платиться суспільного забезпечення. Отже заінтересовані повинні шукати інформації заздалегідь про те, що їм належить, а в згаданих бюрах дістануть цілком певно добру інформацію без ніякої оплати, бо ці бюри є на те, щоб такі інформації давати. Як хто не знає, де є це бюро у його околиці, хай піде на пошту і запитає, а там йому подадуть точну адресу.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ
ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ
БУЛО ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ,
А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ
НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗ-
ПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ
НАРОДНІМ СОЮЗІ.

ПОЗІР! ГАРТФОРД, КОНН., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ,
відділ 277 Українського Народного СоюзуПЕРШИЙ
ВЕЛИКИЙ ПІКНІКВ НЕДІЛЮ, 13. ЛІПНЯ (JULY 13, 1947)
у LIGHT HOUSE GROVE PARK
EAST HARTFORD, CONN.

Початок у 1-шій годині пополудні. Вступ тільки 50¢
Шановні Громадяни! Братство св. Івана Хрестителя запрошує Гартфордських, а також позаміських громадян на цей Пікнік. Там буде нагода побачити знайомих і весело забавитися на свіжій повітрі, та потанцювати при добрій музиці, смачній перекусці та здорових напінках.

За добру забаву та чесну обслугу ручить — Комітет.
Беріть Glastonbury Bus і їдьте до 24 Station і направо до Парку.

JUST OFF THE PRESS

The Latest Album of Ukrainian Dances
FOR ORCHESTRA

NEW MODERN

POLKA ALBUM

No. 5

Composed and Arranged for Orchestra

By JOSEPH SNIHUR

CONTENTS

1. JERSEY POLKA	11. BUMBLEBEE POLKA
2. VETERANS POLKA	12. BLESS YOU
3. FERRY BOAT POLKA	13. CHOO-CHOO OBEREK
4. GYPSY PLAYS POLKA	14. MERRY GO-ROUND KOI.
5. HOME TOWN POLKA	15. PAY DAY ESPAN
6. FARMERS POLKA	16. BALLROOM WALTZ
7. ATOMIC POLKA	17. MORNING ROSE WALTZ
8. HAYRIDE POLKA	18. BARN YARD KOLOMEYKA
9. TEA TIME OBEREK	19. HAPPY YEARS
10. SUBWAY POLKA	20. PUT N. MINUE POST

No. 1260—March

INSTRUMENTATION

1st Violin, Flute, C Melody Saxophone, 1st-2nd B♭ Clarinets or B♭ Tenor Saxophone, 1st-2nd B♭ Cornets, E♭ Alto Saxophone, Cello-Trombone, Bass-Tuba, Piano Accompaniment

Each Book \$75 Piano Acc. \$125

Замовлення шліть до:

„СВОБОДА“

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

СЛУЖБА БОЖА ДЛЯ МОЛОДІ

Мелодії побжого хаактеру, легкі при науці співу,
на 2, 3 і 4 голоси

— зладив —

МИХАЙЛО ПОХМУРСЬКИЙ

Слова переведені по латинськи-англійськи для легкої
вимоги. Цю Службу Божу можна співати з кваліфіко-
ваним диригентом як і звичайними учениками амери-
канської школи.

Ціна \$2.00.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET (P. O. BOX 346) JERSEY CITY 3, N. J.

Український автор у французькій оцінці

(Льво Борщак)

Українка. "Bulletin Critique du livre Français" T. II. Nr. 1 1947 згадує на стр. 34-35 під числами 2806 та 2807 про нові праці Льва Борщака, опубліковані французькою мовою в збірнику французько-української бібліотеки.

Перша книга це тюремний денник з 1940-1941 рр. під наголовком "Huit mois à la Santé". "Вісім місяців в (тюрмі) Сенте". Тюрма ця заснована німецьким гестапо після окупації Франції. Рецензент висловлюється в своїй рецензії про Л. Борщака, як про українського патріота, який по першій світовій війні осів у Франції, де викладав у школі орієнтальних мов.

В 1940-1941 рр. був заарештований німцями та кинутий в жорстоку тюрму "Сенте". Просидів там вісім місяців. В тюрмі писав денник про свої тюремні переживання, та про стрічу в тюрмі з видатними французькими державними діячами, членами "резистансу". Подав теж в своїм деннику вісті тайної французької радіо-силю, "Радія-Сенте". Спомини ці знаходять велике зацікавлення серед французьких читачів.

Книга видана в 1946 р., формату 18, 5x12, стр. 196. Ціна 130 фр. фр.

Друга книга Льва Борщака — це праця про Митрополита Андрея Шептицького п.п.: "Un Prelat ukrainien, le Metropolit Cheptytsky". Вона має на меті познакомити французького читача з великим значимим Митрополитом Шептицьким для українського народу, від його призначення в 1900 р. Галицьким Митрополитом з осідком у Львові, як Голови Української греко-католицької церкви. Автор пояснює, що українська греко-католицька церква, звана теж уніатською, є католицькою церквою слов'янського обряду. Митрополит походив з шляхетського роду, графів, уродився в 1864 р. Ціле своє життя був горячим патріотом та захисником українських прав проти сваволі польського правління над українським народом. Був він рівнож борцем за відновлення соборності української держави, за що був на засланнях, як царський в'язень. Помер в 1944 р. у Львові, де поховано в мавзолеї катедри св. Юра.

Рецензія замічує, що ця коротка біографія Митрополита Шептицького творить цінний вклад для історії політичних та релігійних проблем Східної Європи за останні півстоліття. Книга видана в 1946 р. має 56 стор. формату 18, 5x12 зі світлинами Покійного Митрополита. Ціна п 100 фр. фр.

Осок.

Шукають своїх рідних

УВАГА! Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зазначити листи подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7601. Соловей Івана і Якова, Матусевича Михайла з с. Зарічани, Волковиск, від Соловей Миколи.
7602. Кирика Степана з села Миків, Сянік, від Антонів Марії.
7603. Комарницький Ростислав з с. Молода, Дубно, від Зайчук Митодія.
7604. Громника Михайла з с. Теснова, Бобруйськ, від Бруевич Марії.
7605. Флейтута Степана з с. Кліваківка, Збараж, від Флейтута Євгена.
7606. Серета Гавасима, Рябокін Дмитра та односельчан зі станиці Поповичівки і Хмельницької на Кубані від Лен Григорія.

7607. Нестор Петра, Сидір Катерини, Сорочак Василя, Сух Петра з с. Коїлів, Добромилів, від Куш Івана.

7608. Шкутик Анни з с. Мокротин, Жовква, від Шкутик Марії.

7609. Гринишак Михайла з с. Кальниць, Лисько, від Брин Луки з с. Суковате.

7610. Васильків Федора і Гондзяка Івана з с. Хашів, Турка над Стрийом, від Уштан Андрія.

7611. Петрошак (Дрегиниш) Анни з с. Хашів, Турка, над Стрийом, від Повлюх Катерини.

7612. Гіда Миколи з с. Монастирськ, Сянік, від Давидиш Степанів.

7613. Борсюків "Сверидона, Коринчик Данила, Шараїв Сверидона і Атрощкіна Андрія з пошту Гомельського від Золтаній (Колесевич) Івана.

7614. Буланович Андрія з с. Теснова, Бобруйськ, від Буланович Антона.

7615. Калимон Петра, Юрковського Івана з с. Ренет, Сянік, від Рад Василя.

7616. Салацька Тайки і Марії, Баран Івана з с. Кальниць, Сянік, від Жидик Василя.

7617. Патала Василя і Параски, Гайдан Татяни з с. Серета Велике, Сянік, від Патала Осипа.

7618. Когут Григорія з с. Липи, Турка, від Когут Параски.

7619. Соїко Ілька, Соїко (Струга) Евдокії, Соїко Катерини, Кониток Олександра з с. Будків, Бібрка, від Горошко Степана.

7620. Сікорський Михайла з села Малий Желехів, Камішка Струмиліва, від Грицько Андрія.

7622. Ляхович Євгена з с. Бунів, Буськ, від Жмуркевич Степана.

7623. Чех Антона з с. Синьдуби, Дубно, від Чех Володимира.

7624. Барник Марії і Бич Марії з с. Блощиця Руська, Березів, від Возник Василя.

7625. Мельничук Микити, Федорчук Одарки з с. Гребенівка, Староконстантинів, від Базилюк Татяни.

7626. Чорноокій Петра і Козачка Петра з с. Угоринки, Товмач, від Іванців Дмитра.

7627. Дьордія і Андрія Білян з с. Виженка, Сторожиниць, від Клим Івана.

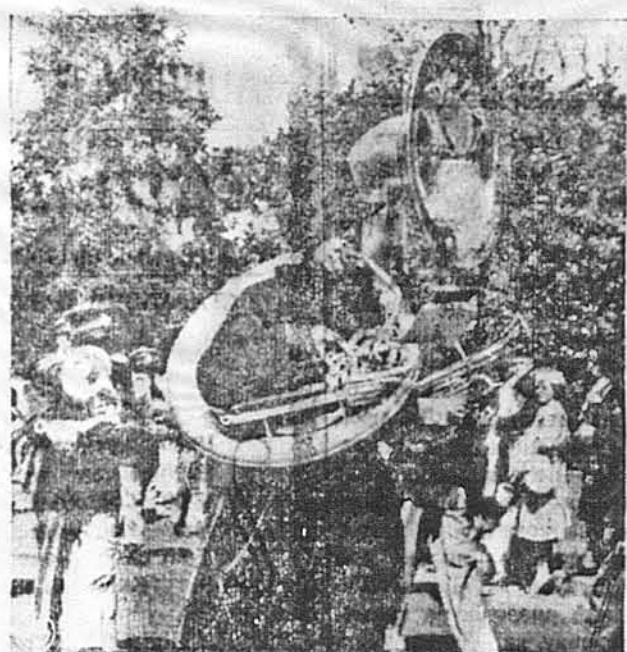
7628. Пулгатор Михайла з с. Вільшаниця, Товмач, від Гудима Марії.

7629. Хруша Петра з с. Прилука, Сянік, від Федас Івана.

7631. Зборовська Марії з с. Согорів Гориниш, Сянік, від Осахло (Попович) Софії.

7632. Степанак (Домча) Анни з с. Бобрівка, Ярослав, від Степанак Анни.

7633. Робак (Когут) Анни і Голубович (Когут) Катерини

З МАРИЙСЬКОГО КОНГРЕСУ В ОТАВІ. Перед нами католицький монах, що грає на саксофоні, очолюючи молодіжну Банду Найсвятішого Серця з Сорель у Квебеку, Канада. Банда грає в часі однієї з процесій, влаштуваних в честь Марійського Конгресу в Отаві, який недавно відбувся при участі 800,000 вірних.

з с. Охримівці, Збараж, від Добровольського Степана.

7636. Ласарович Михайла і Урбанович Миколи з с. Березів, Коломия, від о. Стефанів Володимира.

7637. Долгалевич Пихима Кондратович з Кривого Рогу від Гаркуша Віри.

7638. Чахарівська Катерини (Фелісська) від Ярош Ірини з Любани.

7639. Мазур Марії (Светицька) з с. Кіювці, Коничинці, від Мирон Марії.

7640. Батючок Івана з села Двірні, Жовква, від Кмита Івана.

7641. Левадівський Максима з с. Ковтів, Золочів, від Левадівський Андрія.

7642. Оніщук Віллі з села Бергоміс, Буковина, від Грекул Стефанів.

7643. Теодорович Антона, Саламон Володимира, Євгена і Андрія з Бібрки, Стефанівський Станіслава від Теодорович Івана.

7644. Рахвалівський Стаха з с. Дзвинич, Заліщики, від Сохаський Григорія.

7645. Ковальський Михайла, Пашка і Адама з с. Дуброва, Калущ, від Романів Володимира.

7646. Макар Марії (Бутрин) з с. Гай за Рудою від Гусак Ярослава (Збір).

7647. Попласька Ірини (Козуб) з с. Байківці, Тернопіль, Шулик Семена від Козуб Миколи.

7649. Сподарик Фески з с. Диньська, Рава Руська, від Вітшини Степана.

7650. Гринишин Теодора з с. Дмитровичі, Мостиська, від Строцьк Михайла.

7651 а) Тригуб Мотрі з с. Ботелка, Турка, від Гринько Катерини.

7651 б) Шалабавко Кімки з Турки від Шалабавко Володимира.

7653. Гарас Михайла з Буковини від д-ра Проців Антона.

7654. Ключник Миколи з с. Болестрашичі, Перемишль, від Ключник Осипа.

7655. Станович (тета) з села Довге, Дрогобич, від Станович Івана.

7656 а). Яблонський Францішка і Марії з с. Монастир, Ярослав, від Матина Іосифа.

7656 б). Мевкало Івана з с. Лавочне, Стрий, від Мевкало Андрія.

7657. Божик Івана з с. Річчани, Городок, від Божик Володимира.

7658. Кучера Фени з с. Берези Гор., Сянік, від Кучера Валентина.

7659. Олійник Дмитра з Золочева, Захарчук Петра з села Бунішова, Золочів, від Олійник Стефанів (Захарчук) і Володимира.

7660. Лунанський Івана, Анни, Осипа і Марії з Тернополя від Луків Стефанів (Вишневська).

7661. Левицький, Ілечко Дмитра з с. Бронниці, Дрогобич, від Ілечко Андрія.

7662. Болеста Петра від Болеста Михайла зі Стрия.

7663 б). Савкулич Катерини (Жовніч) і Юрка від Савкулич Михайла.

По інформації писати до: United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В записках просимо колючно подати групу і число.

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі ноги, болісні ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болісні коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операцій. Лікуємо згубні літот і кисті.

Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8. веч.; п'ятнірки і п'ят. від 1. до 6. веч.; в серед. від 1. до 5. веч.; в суб. від 12. до 4. поп. В нед. і свята нема уряд. годин.

Dr. L. A. BEHLA

320 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.

ENdicut 2-9178

СПЕЦІАЛІСТ В БОЛІНІГ.

Листування редакції

Толідо, О. — Коли іде про опис цього, що діється на українських землях, треба надіслати редакції оригінальні листи, які по переглядженню на бажання звертаємо. Інакше не помістимо. Надіслане (без підпису!) ми прочитали і воно цілком правдоподібно, бо про таке пишуть теж інші. В таких випадках нам найважливіше мати факти, бо які є більшість, а зокрема, як вони відносяться до релігії, це вже загально відоме. Майте на увазі, що уряд в Польщі теж більшовицький. Це дуже можливе, що в даній місцевості саме тих, що тоді були в церкві, вивезли.

А. С., Нью Бритен, Конн.

Ми дістаємо часописи з української скитальщини і використовуємо їх, оскільки це можливе. Описів про закінчення шкільного року там багато, бо такі закінчення відбувались по всіх таборах. Лист прочитали. Дуже гарний. Вартує тих людей спроводити. Теж і вірш милий.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Для 25. червня 1947 р. померла в 56. році життя

ТЕКЛЯ СТАНЬКЕВИЧ,

донька члениці Сестр. Родж. Пресв. Богородиці, від 216 У. Н. Союзу в Вест Пулман, Шікаго, Іл.

Покійна походила з села Перетин, повіт Радеків. Поширила в смутку мужа Анусима, 3 дочки: Катерину, Антоніну, Марію і сина Федра, та 4 внуки. Похорон відбувся в суботу, 28. червня. — В. Я. П. І.

А. Сидицька Заготиниць, секр.

Для 13. червня 1947 р. помер

МИКОЛА ДЕНИС,

покійний член від 345 У. Н. Союзу в Мінеаполіс, Мінн.

Покійний був добрим працівником для народної справи і до членом. — В. Я. П. І.

П. Андрушків, секр.

Пані ІВАННА КЕПЛАЛО (зам. Маріон) з Добрянки коло Ходорова (Баварія) і СТИРАНОВСЬКОГО, сина Антона і Олени. За інформацією звертатися до:

JOSEPH TRUSH c/o BEHREND

30 St. Mark's Place, New York City

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду аскурацій

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street New York 3, N. Y.

Telephone: ALgonquin 4-5254.

Пані — Якщо Ви зацікавлені українськими вишивками — купіть собі

КНИЖКИ З УКРАЇНСЬКИМИ ВЗОРАМИ

1. Мала книжечка в двох кольорах 8 візорів — 35 центів.

2. Більша книжка з українськими візорами в різних кольорах — ціна \$1.00.

3. Поштівки з українськими візорами в різних кольорах — 10 центів одна.

Замовлення wraz з належністю слати до:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Піврічні збори Бр. св. Стефана, від 221, відбулись в неада, 13. липня, в 12. год. зранку, в Домі Вільям У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Тому, що є важкі справи до позаложення, всі члени Я члени обов'язково повинні явитись на збори. Будемо роздавати чеки-діндіду. Прийдіть на збори і заберіть собі свої гроші. — Ф. Васильовський, прес.; Д. Миксюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. С. Петлюри, від 189, відбулись в неада, 13. липня, в год. 1:30 по-полудні, у Поступовім Америка-нськo Українськoм Клубі, 1938-40 Джерментавн Еве. — І. Кончак, пр.; М. Харамбура, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Повідаємо члени Тов. ім. Дмитра Вітовського, від 375, що місячні збори відбулись в суботу, 12. липня, в год. 7:30 вечір, у Домі Укр. Горожан при Н. Фрейхли уз. Багато членів залигає з вкладками. Хто не прийде на ці збори і не виріває закладі вклади буде суспендований. — Г. Дорожовський, гол.; В. Васильук, кас.; Т. Харамбура, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від 324, повідаємо своїх членів, що місячні збори відбулись в суботу, 13. липня, в год. 8. вечір, в Укр. Галі, 800 Н. 23. вул. Просимо всі члени явитись на збори і забрати свою діндіду, бо чеки вже 2 місяці лежать. — За уряд, А. Слободян, прес.; В. Палайковський, кас.; Г. Бучко, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУЮТЬ

АНАСТАЗІЯ КІНАЛЬ,

з села Росохатець, повіт Підгайці, шукає вуйків,

СТЕФАНА І СЕМЕНА КІНАЛЬ

з села Слобода, повіт Бережани; мають жити десь у Массачусетс.

ОЛЬГА БРОСЛОВСЬКА

шукає свого сина

ВЛАДИСЛАВА,

який має жити в Брукліні.

МИХАЙЛА МАШКО

і його жінки, з дому Василичів, Коростовичі, а Михайло з Буршти-

на, шукає сина

ЮСЬКО МАШКО.

Данішні жили в Каїшені. О. а тепер мають жити в Рачестер. Н. Я. Хто з тої родини жне, або про них знає, хай пише:

MICHAEL MASCO

968 Safe Avenue, Aurora, Ill.

Пані ІВАННА КЕПЛАЛО (зам. Маріон) з Добрянки коло Ходорова (Баварія) і СТИРАНОВСЬКОГО, сина Антона і Олени. За інформацією звертатися до:

JOSEPH TRUSH c/o BEHREND

30 St. Mark's Place, New York City

ФРЕНКФОРД, ПА. — повідаємо, що півмісячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від 268, відбулись в суботу, 12. липня, в домі Укр. Горожан на Wakenig St., в год. 7:30 вечір. Просимо членів прийти і забрати свою діндіду. — Урад.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від 59, повідаємо всіх своїх членів і членищ, що піврічні збори відбулись в суботу, 12. липня, в галі церковній, 34 Бін ул., точно в год. 7:30 вечір. Визначимо всіх членів прийти на час. Контроль дасть звіт за перший піврік. — Д. Чернявський, прес.; Т. Красицький, кас.; М. Галькевич, секр.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

ВІРШИ З ДРУЖИ КНИЖКИ:

1) "Про наші обов'язки до Бога й до ближніх". Ціна 50 ц.

2) "Правда Церкві Українського Народу". Ціна 25 ц.

Написав Прот. Петро Білон. За-мовляйте: Rev. P. BILON.

74 Harris Ave., Woonsocket, R. I.

Гроші можна посплати чеком, моні ордером або поштовою запискою.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ДЯКОУЧИТЕЛЬ

пошукує посади при укр. катоц. церкві. Проводить хор, школу, дає час від часу театральні вистави і концерти; широкі зв'язки на церковній і народній мові, має добрий і чистий високий теноровий голос, середнього віку, добрий режисер представлень і диригент хору. Котра парохія бажав мати доброго учителя і диригента, нехай голосить на пошук адресу:

DIACOUCHYTEL (K.) c/o SVOBODA

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

Литwyn & Litwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Еваск 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення.

Ми улаштуємо прекрасний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за — \$150.00

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET